

Розпорядження
начальника Одеської міської
військової адміністрації
№ 121-2025 від 22.12.2025

**Про внесення змін до Міської
цільової програми
енергоефективності в м. Одесі на
2022 – 2028 роки, затвердженої
рішенням Одеської міської ради від
09 лютого 2022 року № 866-VIII**

Відповідно до Указу Президента України від 15 жовтня 2025 року № 789/2025 «Про утворення військової адміністрації», пунктів 2 та 5 частини другої, пункту 8 частини сьомої статті 15 Закону України «Про правовий режим воєнного стану», підпункту «б» пункту 3 частини першої статті 91 Бюджетного кодексу України, постанови Кабінету Міністрів України від 11 березня 2022 року № 252 «Деякі питання формування та виконання місцевих бюджетів у період воєнного стану», з метою уточнення орієнтовних обсягів фінансування та строків виконання заходів Міської цільової програми енергоефективності в м. Одесі на 2022 – 2028 роки, затвердженої рішенням Одеської міської ради від 09 лютого 2022 року № 866-VIII, враховуючи пропозиції Одеської міської ради:

1. Внести зміни до Міської цільової програми енергоефективності в м. Одесі на 2022 – 2028 роки, затвердженої рішенням Одеської міської ради від 09 лютого 2022 року № 866-VIII, виклавши її у новій редакції (додається).

2. Контроль за виконанням цього розпорядження покласти на заступника начальника Одеської міської військової адміністрації Одеського району Одеської області Сергія Красиленка.

В. о. начальника

Надія ЗАДОРЖНА

Додаток
до розпорядження начальника
Одеської міської військової
адміністрації
від 22.12.2025
№ 121-2025

Додаток
до рішення Одеської міської ради
від 09.02.2022
№ 866-VIII

**Міська цільова програма енергоефективності в м. Одесі
на 2022 – 2028 роки**

І. ПАСПОРТ
Міської цільової програми енергоефективності в м. Одесі
на 2022 – 2028 роки
(далі – Програма)

1.	Ініціатор розроблення Програми	Департамент міського господарства Одеської міської ради
2.	Розробник Програми	Департамент міського господарства Одеської міської ради
3.	Співрозробники Програми	Департамент освіти та науки Одеської міської ради, Управління капітального будівництва Одеської міської ради, Комунальне підприємство «Теплопостачання міста Одеси», Комунальне підприємство «Агентство програм розвитку Одеси», Комунальне підприємство електричних мереж зовнішнього освітлення «Одесміськсвітло»
4.	Відповідальний виконавець Програми	Департамент міського господарства Одеської міської ради
5.	Виконавці Програми	Департамент міського господарства Одеської міської ради, Департамент освіти та науки Одеської міської ради, Департамент охорони здоров'я Одеської міської ради, Комунальне некомерційне підприємство «Консультативно-діагностичний центр № 29» Одеської міської ради, Комунальне некомерційне підприємство «Міська клінічна лікарня №11» Одеської міської ради, Управління капітального будівництва Одеської міської ради, Комунальне підприємство «Теплопостачання міста Одеси», Комунальне підприємство «Агентство програм розвитку Одеси», Комунальне підприємство електричних мереж зовнішнього освітлення «Одесміськсвітло»
6.	Строк виконання Програми	2022 – 2028 роки
7.	Орієнтовні обсяги та джерела фінансування Програми, всього, у тому числі:	25 975 876,9 тис.грн
7.1.	Державний бюджет	47 784,5 тис.грн
7.2.	Обласний бюджет Одеської області	7 120,9 тис.грн

7.3.	Бюджет Одеської міської територіальної громади	4 838 489,9 тис.грн
7.4.	Інші джерела, всього, у тому числі:	21 082 481,6 тис.грн
7.4.1.	Інші джерела	17 015 540,8 тис.грн
7.4.2.	Міжнародна технічна допомога	2 259 917,9 тис.грн
7.4.3.	Власні кошти підприємства	1 807 022,9 тис.грн

II. ВИЗНАЧЕННЯ ПРОБЛЕМИ, НА РОЗВ'ЯЗАННЯ ЯКОЇ СПРЯМОВАНА ПРОГРАМА

Одними із найгостріших проблем України на сучасному етапі її розвитку, від вирішення яких значною мірою залежить рівень економічного і соціального розвитку суспільства, є проблеми стабільного енергозабезпечення та ефективного використання енергоресурсів.

Існування таких чинників, як постійне зростання вартості енергоносіїв, розвиток переважно газових теплоелектроцентралей, відсутність альтернативних джерел енергопостачання, призводить до того, що питання раціонального та ефективного використання електроенергії набуває все більшої актуальності.

Для нашого міста Одеси, як і для багатьох міст України, характерною є значна енерговитратність економіки, комунальної та бюджетної сфери.

Використання теплової та електроенергії*

Показник	2018 рік	2019 рік	2020 рік
<i>Використання теплової енергії, тис. Гкал</i>			
Одеська область	1 357,9	1 468,2	1 673,6
місто Одеса	390,7	360,1	293,1
<i>Використання електричної енергії, млн кВт год¹</i>			
Одеська область	2 723,9	2 585,1	2 320,1
місто Одеса	1 670,0	1 503,9	1 182,1

¹Без урахування обсягів, відпущених населенню

*Джерело інформації: Головне управління статистики в Одеській області.

Останні наявні дані за 2018-2020 роки. Уточнені дані за 2022-2024 роки будуть оприлюднені після припинення чи скасування воєнного стану.

Найбільшої уваги у сфері енергетичної ефективності та енергозбереження міста Одеси потребує сфера теплопостачання. Відповідно до Закону України «Про теплопостачання» сфера теплопостачання – це сфера діяльності з виробництва, транспортування, постачання теплової енергії споживачам.

Система централізованого теплопостачання є пріоритетною у сфері теплопостачання міста Одеси. Так, системою централізованого теплопостачання охоплено близько 96 % споживачів.

Провідним підприємством із виробництва, транспортування та постачання теплової енергії у місті Одесі є Комунальне підприємство «Теплопостачання міста Одеси» (далі – КП «ТМО»).

Метою діяльності КП «ТМО» є задоволення потреб територіальної громади міста шляхом здійснення господарської діяльності, пов'язаної з виробництвом та постачанням теплової енергії. Сьогодні підприємство забезпечує повний цикл виробництва, транспортування, постачання теплової енергії і послуг централізованого опалювання споживачам міста Одеси – населенню, бюджетним установам та іншим споживачам.

Впровадження КП «ТМО» енергоефективних заходів стримується такими факторами:

- фінансовий стан підприємства. Фінансовий стан підприємства є незадовільним оскільки господарська діяльність є збитковою та призводить до накопичення боргів. Фактори, які впливають на фінансовий стан підприємства:

- тарифи на послуги теплопостачання:

Показник	2019 рік	2020 рік	2021 рік	2022 рік	2023 рік	2024 рік
Середній фактичний тариф без ПДВ, грн/Гкал	1 022,05	1 036,0	1 145,0	1 786,76	1 790,20	1 818,96
Фактична собівартість без ПДВ, грн/Гкал	1 629,94	1 545,64	1 189,3	2 278,27	2 414,66	2 430,79
Рівень відшкодування фактичної собівартості, %	62,7	67,0	96,3	78,4	74,1	74,8

**Джерело інформації: внутрішньогосподарський облік КП «ТМО»*

- рівень платіжної дисципліни. Повнота та своєчасність розрахунків КП «ТМО» за енергоносії та інші послуги ускладнюється несвоєчасним погашенням заборгованості споживачів за відпущену теплову енергію;

- технічний стан обладнання підприємства.

Велика кількість об'єктів теплової генерації відпрацювали свій нормативний ресурс, значна частина обладнання характеризується низьким коефіцієнтом корисної дії, що обумовлює значні витрати паливно-енергетичних ресурсів. Крім того, застаріле обладнання не відповідає потребам сьогодення у зменшенні негативного впливу на навколишнє природне середовище;

- технічний стан теплових мереж.

Фізичний знос теплових мереж КП «ТМО» складає понад 60%, тому втрата теплової енергії на деяких ділянках теплотрас перевершує нормативну в декілька разів, що призводить до збільшення витрат енергоресурсів на її виробництво та транспортування.

- військові виклики.

На балансі КП «ТМО» знаходиться 157 котелень, які під час опалювального сезону забезпечують 270 тис. абонентів тепловою енергією (з них 99 % – населення). Робота всіх котелень залежить від електричної енергії, яка постачається мережами НЕК «Укренерго» через підстанції « », « », « »* та мережами АТ «ДТЕК Одеські електромережі».

Через військову агресію з боку Російської Федерації підприємства теплопостачання перебувають у досить складних умовах та не в змозі проводити господарську діяльність у повному обсязі через пошкодження ТЕС, транспортних підстанцій та ліній електропередачі, які здійснюють постачання електричної енергії до котелень. Внаслідок обстрілів існує загроза припинення надання чи погіршення якості важливих для життєдіяльності міста послуг.

В умовах енергетичного терору нагальним для міста є вирішення питання щодо створення нових генераційних потужностей, а також розвиток альтернативних джерел енергопостачання.

Крім житлово-комунального господарства проблемні питання щодо ефективного використання енергоресурсів існують й у бюджетній сфері. Відносини, що виникають у сфері забезпечення енергетичної ефективності та спрямовані на посилення енергетичної безпеки, скорочення енергетичної бідності, сталий економічний розвиток, збереження первинних енергетичних ресурсів та скорочення викидів парникових газів, регулюються Законом України «Про енергетичну ефективність» (далі – Закон), який набрав чинності 13 листопада 2021 року.

Законом на органи місцевого самоврядування покладаються повноваження щодо впровадження систем енергетичного менеджменту.

Енергетичний менеджмент передбачає впровадження практичних дій, спрямованих на досягнення ефективного використання енергії в усіх сферах життєдіяльності міста і включає як організаційні, так і технічні заходи на об'єктах міста.

Відповідно до Закону органи місцевого самоврядування приймають рішення щодо впровадження систем енергетичного менеджменту на території відповідної територіальної громади.

Енергетичний менеджмент згідно зі статтею 12 Закону передбачає:

- 1) аналіз споживання енергії;
- 2) планування, реалізацію та моніторинг результатів впровадження енергоефективних заходів;
- 3) досягнення цілей Національного плану;
- 4) виконання інших заходів, спрямованих на підвищення енергоефективності споживачів енергії.

Рішення про запровадження системи енергетичного менеджменту та затвердження положення про систему енергетичного менеджменту

приймається Одеською міською радою. Після прийняття такого рішення буде створюватися система енергетичного менеджменту.

У місті Одесі з 2015 року започатковано систему енергетичного моніторингу з використанням спеціалізованого програмного забезпечення для впровадження комплексного енергопланування, аналізу та контролю за споживанням енергоносіїв з метою раціонального використання коштів та уникнення майбутніх необґрунтованих витрат паливно-енергетичних ресурсів.

На базі Комунального підприємства «Агентство програм розвитку Одеси» розпочато роботу зі створення системи енергоменеджменту, основним завдання якого є запровадження в місті системи управління споживанням паливно-енергетичних ресурсів у бюджетній сфері міста, здійснення моніторингу споживання енергоносіїв у бюджетних установах міста, популяризація енергозбереження тощо.

Енергетичний моніторинг є складовою енергетичного менеджменту, який передбачає централізований збір інформації про споживання паливно-енергетичних ресурсів та води бюджетними установами міста для подальшого аналізу споживання, впровадження енергоефективних заходів та вжиття заходів щодо недопущення нераціонального використання ресурсів.

Наразі системою моніторингу споживання енергоносіїв охоплено 520 установ бюджетної сфери міста Одеси. За рахунок контролю за споживанням енергії та оперативного управління очікувана економія коштів за споживання енергетичних ресурсів складе близько 3%.

Впродовж 2018 – 2024 років по об'єктам, підпорядкованим Департаменту освіти та науки Одеської міської ради, було проведено тендерні процедури, укладено 69 енергосервісних договорів та встановлено індивідуальні теплові пункти з погодозалежним керуванням подачі теплоносія.

Результати реалізації ЕСКО договорів у 2018 – 2024 роках

Період	Фактична економія, Гкал	Скорочення витрат, тис.грн	Платіж виконавцю, тис.грн	Економія бюджетних коштів, тис.грн
01 листопада 2018 року – 01 січня 2019 року	798,40	1 043,241	954,172	89,069
01 січня 2019 року – 01 січня 2020 року	3 529,33	4 603,194	3 957,799	645,395
01 січня 2020 року – 01 січня 2021 року	5 282,23	8 850,252	7 372,009	1 478,243
01 січня 2021 року – 01 січня 2022 року	6 151	11 330,428	9 494,263	1 836,165
01 січня 2022 року – 01 січня 2023 року	3 616	13 231,912	10 261,678	2 970,234
01 січня 2023 року – 01 січня 2024 року	1 695	6 043,400	4 866,235	1 177,165
01 січня 2024 року – 01 січня 2025 року	1 086	4 697,328	3 786,074	911,254

**Джерело інформації: внутрішньогосподарський облік Комунального підприємства «Агентство програм розвитку Одеси»*

Після закінчення строку енергосервісного договору обладнання, що було встановлено інвесторами, буде передано громаді міста, що дасть можливість отримати високотехнологічне обладнання, підвищити комфорт перебування, суттєво підвищити строк експлуатації будівель та зменшити видатки на оплату теплової енергії.

З метою раціонального використання бюджетних коштів і уникнення майбутніх необґрунтованих витрат паливно-енергетичних ресурсів першочергово необхідно провести енергетичні аудити об'єктів енергоспоживання з визначенням потенціалу енергозбереження, енергетичного балансу будівель, обсягу робіт, розміру необхідних інвестицій та пріоритетних заходів з енергозбереження з визначенням потенціалу економії енергоресурсів та розрахунком термінів їх окупності.

Тривалий термін існування порушених проблемних питань призводить до надмірного споживання енергоресурсів та понадпланової втрати енергії і, як наслідок, до підвищення вартості житлово-комунальних послуг та забруднення навколишнього природного середовища. Вирішення питань у сфері енергоефективності можливо в межах міської цільової програми.

Програма розроблена відповідно до законів України «Про енергетичну ефективність», «Про теплопостачання», «Про житлово-комунальні послуги», «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання», «Про запровадження нових інвестиційних можливостей, гарантування прав та законних інтересів суб'єктів підприємницької діяльності для проведення масштабної енергомодернізації», «Про енергетичну ефективність будівель» та інших нормативно-правових актів.

III. ВИЗНАЧЕННЯ МЕТИ ПРОГРАМИ

Основною метою Програми є: підвищення рівня ефективності використання енергоресурсів, скорочення втрат за рахунок впровадження енергозберігаючих заходів; забезпечення стабільного функціонування житлово-комунального господарства міста Одеси шляхом реконструкції, модернізації аварійних та амортизованих ділянок мереж енергопостачання; створення системи енергоменеджменту в установах, закладах бюджетної сфери міста; підвищення загальної культури енергоспоживання у населення; зменшення шкідливих викидів в атмосферу та попередження глобального потепління клімату.

Програма відповідає пріоритетному напрямку Стратегії економічного та соціального розвитку міста Одеси до 2022 року (актуалізована), затвердженій рішенням Одеської міської ради від 07 грудня 2016 року № 1321-VIII, «Енергоефективна Одеса».

IV. ОБГРУНТУВАННЯ ШЛЯХІВ І ЗАСОБІВ РОЗВ'ЯЗАННЯ ПРОБЛЕМИ, ОБСЯГІВ ТА ДЖЕРЕЛ ФІНАНСУВАННЯ; СТРОКИ ВИКОНАННЯ ПРОГРАМИ

Основними шляхами розв'язання проблем міста Одеси з енергозбереження є:

- впровадження новітніх технологій виробництва та здійснення контролю за споживанням енергетичних ресурсів;
- здійснення заходів щодо зменшення обсягу споживання енергоресурсів бюджетними установами;
- формування системи моніторингу і контролю за споживанням енергоресурсів;
- забезпечення беззбитковості функціонування підприємства сфери теплопостачання міста;
- здійснення енергетичного аудиту;
- оптимізація структури енергетичного балансу міста шляхом зменшення обсягів використання теплової енергії, що виробляється за рахунок спалювання природного газу, а також витрат електричної енергії на виробництво і транспортування теплової енергії;
- оновлення та модернізація енергетичної інфраструктури;
- створення умов для енергозабезпечення об'єктів критичної інфраструктури.

Фінансування заходів Програми передбачено за рахунок коштів бюджету Одеської міської територіальної громади у межах бюджетних призначень, затверджених на відповідний рік, та інших джерел (власні кошти підприємства, міжнародна технічна допомога та інші джерела).

Виконання Програми розраховано на період 2022 – 2028 років.

Ресурсне забезпечення Програми наведено у додатку 1 до Програми.

V. НАПРЯМИ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ЗАХОДИ ПРОГРАМИ

Реалізацію Програми планується здійснювати за такими напрямками:

1. Технічне переоснащення та підвищення енергоефективності у галузі міського господарства.

1.1. Оптимізація споживання енергоресурсів.

1.2. Модернізація системи теплозабезпечення.

1.3. Забезпечення функціонування підприємств сфери теплопостачання міста Одеси.

2. Впровадження системи енергетичного менеджменту.

3. Енергетична безпека міста.

Напрями діяльності та заходи Програми наведено у додатку 2 до Програми.

VI. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ ПРОГРАМИ

Завдяки реалізації заходів Програми планується досягти:

- підвищення рівня енергетичної ефективності у житлово-комунальному господарстві та бюджетній сфері;

- зменшення обсягів споживання енергоресурсів;
 - надання населенню якісних комунальних послуг;
 - впровадження системи енергетичного менеджменту;
 - зниження рівня забруднення навколишнього природного середовища шляхом зменшення обсягу викидів забруднювальних речовин;
 - виявлення енергетичного потенціалу будівель комунальної власності територіальної громади міста Одеси за допомогою енергетичних аудитів;
 - створення сприятливих умов для залучення інвестицій.
- Кількісні показники, що характеризують результати виконання Програми, визначені у додатку 2 до Програми.

VII. КООРДИНАЦІЯ ТА КОНТРОЛЬ ЗА ХОДОМ ВИКОНАННЯ ПРОГРАМИ

Координацію та контроль за ходом виконання заходів Програми здійснює Департамент міського господарства Одеської міської ради та постійна комісія Одеської міської ради з питань житлово-комунального господарства.

Виконавці Програми щоквартально до 5 числа місяця, наступного за звітним, надають до Департаменту міського господарства Одеської міської ради інформацію про стан її виконання.

Департамент міського господарства Одеської міської ради щоквартально до 15 числа місяця, наступного за звітним, готує та надає до Департаменту економічного розвитку Одеської міської ради узагальнену інформацію про стан виконання Програми, отриману від усіх виконавців Програми.

Департамент міського господарства Одеської міської ради щорічно доповідає про хід виконання Програми за звітний період на засіданні Виконавчого комітету Одеської міської ради у I півріччі року, наступному за звітним.

Після закінчення встановленого строку виконання Програми Департамент міського господарства Одеської міської ради складає підсумковий звіт про результати її виконання та надає його на розгляд Виконавчому комітету Одеської міської ради, а після схвалення – на затвердження Одеській міській раді, не пізніше шестимісячного строку після закінчення встановленого строку її виконання.

Департамент міського господарства Одеської міської ради може оприлюднювати результати реалізації Програми у засобах масової інформації та мережі «Інтернет».
